

СВОБОДЕНЪ ГЛАСЪ

110 Общинска библиотека, тукъ

СЕДМИЧЕНЪ ИНФОРМАЦИОНЕНЪ ЛИСТЪ

Таксата за публикация

За единъ в. с. м. на 1 стр. 1 м. единъ
платъ 12 ст., за 2 платъ 10 ст. и за по-
сече, до 10 платъ — по 8 ст. 2) За единъ
в. с. м. на другитъ страници за единъ
платъ 7 ст., за два платъ 6 ст. и за по-
сече, до 10 платъ — 5 ст. и за обя-
вления на Свободитъ Пристави по 8 ст.
на дума, а за хазноути такива — по
4 ст.

Всичко що се отнася до в. „Свободенъ Гласъ“ да се изпраща до редакцията

Редакцията и Администрацията на вѣстника се намира въ ул. „Шуменска“, сръбку Варненската
Окр. Пост. Комисия и до печатницата на Добри Тодоровъ и С-ие.

Единъ брой 10 стотинки.

телефонъ № 183

Единъ брой 10 стотинки.

Марийка М. Жекова

и

Д-ръ Стефанъ М. Топтовъ
(Акушеръ-Гинекологъ)

СГОДЕНИ
29-й Октомври 1907 година.

В. Търново Варна

ГОТОВИ ДРЪХИ ПРИФИКСЪ

ИЗВѢСТІЕ

Въ дрѣхарницата на Братия Ескенази, находяща се въ улица „Аспарухъ“ № 6 до аптеката на „Менахемовъ“, пристигнаха голѣми изборъ отъ разни дрѣхы, като: **мѣжки, дамски и дѣтски**, които продаваме съ извънредно намалени и опрѣдѣлени цѣни.

Особено обръщаме вниманието на г. г. посетителитѣ, че тѣ ще намѣрятъ най-добъръ изборъ, които по елегантностъ, по направа сж отъ най-последната мода.

Съ почитъ: БР. ЕСКЕНАЗИ.

Лазаръ Ларушъ

и въ двѣтѣ магазини цѣни опрѣдѣлени

ПРИ-ФИКСЪ

БАНКА „НАПРѢДЪКЪ“

ВАРНЕНСКИ КЛОНЪ

продава добри дрезденски пиана фабрика „Hadspiel“

СЪ ИЗНОСНИ ЦѢНИ.

ПАНАЙОТЪ К. ЧОМАКИ

ВЪ КАВАРНА.

Притежателъ на прочутата фабрика „Нчела“ за произвеждане на всѣкакви спиртни питиета и прочутата Каварненска мастика, която е реномирана съ 5 главни награди и златни медали отъ Пловдивското, Анверското, Лондонското и др. изложения, обявява, че

Продава

фабриката заедно съ фирмата. Желающитѣ да се възползуватъ отъ случая да се отнесатъ лично до стопанина въ гр. Каварна.

Въ магазина „ДОБРИЧЪ“
на Дим. Таховъ

пристигнаха руско-американски

ГАЛОШИ

съ намалени цѣни.

МЛАДЕЖЪ прѣподава

по

ФРЕНСКИ И НѢМСКИ

Споразумение редакцията.

Единъ още не разрешенъ общественъ въпросъ.

Пенсиитѣ на общинскитѣ и окръжнитѣ служаци.

Единъ общественъ въпросъ, който още не е добилъ своето разрешение, е въпроса за пенсиитѣ на служащитѣ при изборнитѣ учредения. Той интересова 20 хиляди души обществени служители, единствени които сж останали забравени отъ държавата. Тѣ сж се прѣдали отъ младина още да служатъ народу, отъ когото очакватъ възмездие. Но уви! Какво виждаме: сигурностъ въ положението никаква — днесъ ако си на служба утрѣ си на улицата; заплатата имъ се дава колкото да могатъ да живѣятъ, и то мизерно. Е добръ, при такова едно положение кой общински или окръженъ служащъ ще може да тури настърни нѣщо за старини, било за себе си, било за семейството си? Отъ никого не може да се откаже, че туй именно кара по-добритѣ, честнитѣ и способнитѣ сили да бѣгатъ отъ общинска и окръжна служба, защото никакво бѣдѣще отъ тамъ не могатъ да очакватъ. На това именно се дължи дѣто въ много кметства и пост. комисии се държатъ и приематъ на служба, особено на специални длѣжности, като: лѣкари, инженери, архитекти, геометрици и др. т. лица отъ чужди народности. Мигаръ ния нѣмаме вече достатъчно българи подготвени за такива длѣжности, но въпросътъ е, че тѣ всички гледатъ да се настанатъ на държавна служба все отъ съображения, че единъ денъ ако могатъ изслужити години за пенсия, ще оставятъ на дѣцата си попенсия за препитаване, — за охолно живѣне и дума неможе да става, — когато тия, които сж на общинска или окръжна служба и слѣдъ 15

годишна служба оставатъ на улицата не мили — не драги, безъ всѣкакви сръдства; на много мѣста ние сме виждали бивши такива служащи и тѣхни дѣца изпаднали до дѣреже да подлагатъ ржка за подаяния. Всичко това е добръ извѣстно на нашитѣ управници, обаче, съ горестъ на сърцето си ще констатираме печалния фактъ, че отъ 30 години насамъ не се намѣри българско правителство, което да помисли и за бѣдѣщето на тия обществени служители. Отъ редъ години насамъ тѣ си налагаха търпение и чакаха държавата сама да урегулира съ законъ и тѣхното положение въ отношение за пенсия, и като се убѣдиха, че тя (държавата), немислюва за тѣхъ, а отъ друга страна притиснати отъ мизерията изникна прѣди нѣколко години и въ тѣхната сръда брожение за организиране въ името на своитѣ професионални интереси. И прѣди три години ния виждаме обединени тия служащи въ сѣюзъ, който до прѣди закона за здружаванията броеше около 50 сѣюзни дружества. Организацията на тия служащи бѣше една отъ най-легалнитѣ. За нея бѣха чужди партиинитѣ течения; тя бѣше посветена на чисто професионални начала и имаше за цѣль полегаленъ начинъ, съ позволени отъ законитѣ сръдства да постигне начертанитѣ въ уставътъ и цѣли. Между тѣхъ, на първо мѣсто бѣше въпроса за извоюване право на пенсия. Управителното тѣло на сѣюза както прѣзъ 1905 г. тѣй и прѣзъ 1906 год. подава петиции до Народното Сѣбрание, въ които изтъкна всичкитѣ страни на въпроса за пенсиитѣ и искаше да се узакони той. Незнаемъ дали по поводъ на петициитѣ, или по своя инициатива, но ще признаемъ една истина, че единствено — отъ 30 години насамъ, — сегашното правителство се заинтересува за участъта на тия служащи

и още прѣзъ 1905 год. почна да събира свѣдения и да проучва въпроса. И миналата година то бѣ внесло въ Народното Събрание законопроектъ за „пенсии на служащите при изборните учрѣждения“.

Ние съ внимание слѣдехме дебатите по първото му четене и не сръбнахме нѣкой отъ народните прѣдставители да се е изказалъ противъ; всички похвалиха инициативата на правителството и гласуваха за законопроекта. За насъ не бѣше важно какъвъ е закона — добъръ или лошъ, — затова по-послѣ ще говоримъ, — но ния отдавахме голѣмо значение на заинтересоваността на правителството, да уреди тоя въпросъ. Но, за голѣмо наше очудване, по пататѣкъ вече законопроекта не излѣзе на бѣлъ свѣтъ. На нѣколко пѣти той бѣ поставянъ на дневенъ редъ за второ четене, но все биваше прерявяванъ и най послѣ остана нечетенъ.

Като правимъ тѣзи бѣгли бѣлѣжки ния ще се спремъ върху внесения тогава законопроектъ. Той неуреджаше справедливо въпроса, защото въ изслуженигъ години не зачиташе и врѣмето прекарено на държавна служба (чл. 7 на законопроекта). А това е равносильно съ нищо. Защото, едва ли 1% отъ общинските и окръжните служащи ще могатъ да се ползватъ отъ облагите на такъвъ единъ законъ, тъй като, малцина има, които да сж стояли само на общинска и окръжна служба. И така, ако извѣстенъ служащъ има 11 години общинска и окръжна служба и 6 години държавна такава, или обратното, не може да има право на пенсия, при всичко, че е преслужилъ 17 години, а ще трѣбва да служи: въ първия случай още 4 год., а въ послѣдния още 9 години. Съ една речъ, такъвъ служащъ и слѣдъ 26 годишна служба не може да има право на пенсия. Съ такава едно несправедливо разрѣшаване на въпроса неможемъ да се съгласимъ и наврѣмето още ние се изказахме противъ наредбата на цитирания чл. 7, а това направи и управителния комитетъ на съюза.

Казахме тогава, и сега ще повторимъ, че по добръ е такъвъ законъ да не се внесе. Незнаемъ мотивигъ, които сж накарали правителството да прокара такава клауза въ законопроекта, но каквито и да сж, тѣ ще бждатъ несъстоятелни. Споредъ едни, правителството се страхувало, че ако пенсионния фондъ бжде единъ — за държавните, окръжните и общинските чиновници и служащи, ще се нахърни сегашния фондъ. Споредъ други пъкъ, двата фонда ако бждатъ отдѣлно, мжчно било да се намѣри начинъ за прѣхвърлянето одржжитѣ отъ едина фондъ въ другия. Ако допуснемъ, че тия сж опасенията на правителството, ния ще кажемъ, че тѣ сж съвършено несъстоятелни. Тукъ нѣма да се впускаме да доказваме сега това съ цифрови данни, но това може да бжде предметъ на специална статия.

Ние подържаме и ще се помжчимъ да докажемъ това по послѣ, че, ако фондѣтъ бжде единъ, сегашния такъвъ, ще се подкрепи отъ вноските на окръжните и общинските служащи, които ще бждатъ доста значителни; а пъкъ, ако фондѣтъ за пенсията на служащите при изборните учрѣждения бжде отдѣленъ, то начинѣтъ за прѣхвърлянето одржжитѣ отъ едина въ другия е споредъ насъ много лесенъ. Пенсионирването ще трѣбва да става за смѣтка на фонда, по вѣдомството на който лицето има повече изслужени години, и, прѣхвърлянето на одржжитѣ му ще става въ тоя послѣдния, въ момента, когато става пенсионирването. Въ такъвъ случай, ние недопускаме, че ще има нѣкакво нахърняване на една или другия фондъ, защото прѣхвърлянията на одржжитѣ отъ едина въ другия ще се компенсиратъ. Какъ ще трѣбва да се уреди този въпросъ, това е една подробностъ, която ние тукъ нѣма да разглеждаме. Това, което искаме да изтъкнемъ, е, че на въпроса за пенсията на тия служащи трѣбваше отдавна да се тури край.

Не можемъ да си обяснимъ, защо държавата не се страхуваше отъ нахърнение на фонда за пенсията

на държавните чиновници, когато прѣди години даде право на пенсия: на чиновниците при земеделческите каси (сега банки), които до тогава се считаха за изборни учрѣждения (касиеритѣ имъ се назначаваха по изборъ); на чиновниците при митрополията; на актиоритѣ отъ държавната трупа; на чиновниците при търговските камари, които и сега още сж изборни учрѣждения и на редъ други още чиновници!! Нима щастливците, — държавни чиновници, сж само чеда на мила България? Мигаръ тѣ не служатъ на тоя сжщия народъ, на който и другитѣ служатъ и отъ кисията на който излиза и за единѣ и за другитѣ? И единѣ и другитѣ не вършатъ ли една и сжща работа? Коя държавна работа може да се извърши безъ прѣкото или косвено участие на чиновникъ отъ общината и пост. комисия? Кой може да откаже, че *общинитѣ сж тѣла, безъ които държавата не може?* Това за сегашно врѣме става още по належащо и необходимо. Е добръ. При наличността на тия, съ нищо не оборими истини, трѣбвали държавата още да се подиграва съ сждбата на тия обществени служители, които въ всѣко отношение сж най злѣ поставени? Ще продължава ли тя, — държавата, да бжде на единѣ майка, а на другитѣ — мащеха? И защо това!?

Въ една правова държава, каквато е нашата, такива различия между общественитѣ служители не трѣбва да сжществуватъ. Или трѣбва да има пенсия за всичкитѣ обществени служители безъ разлика на държавни, окръжни и общински, или трѣбва да не се дава такава и на единѣ, и на другитѣ, а да останатъ само инвалидни пенсии за единѣ и другитѣ. Така гледаме ние на тоя въпросъ, а тоя възгледъ трѣбва да се възприеме отъ всички. Нека най послѣ вземемъ примѣръ отъ съседната намъ Румъния. Тамъ отдавна е уреденъ въпроса за пенсията на общинските и окръжните служащи и отъ 1-й Априлъ т. г. тѣ сж приравнени въ туй отношение съ държавните чиновници. **Врѣме е, и у**

насъ да стане това, като се приравнатъ и тѣ съ другитѣ катѣгори и обществени служители.

У насъ и послѣдния работникъ въ държавните арсенали идепа е осигуренъ съ пенсия, лѣчебни срѣдства и пр..

На послѣдѣкъ четохме въ вѣстниците, че и занаятчинѣ даже, искатъ отъ държавата помощъ за основаване фондъ за пенсии на послѣднитѣ. А защо, питае ние, се отказва това право на служащите при изборните учрѣждения?!

Ние знаемъ, че отъ 1899 год. насамъ въпроса за пенсията силно занимава заинтересованитѣ 20-хилити души служащи и всѣка година тѣ не сж изпускали случая отъ да не подадѣтъ колективни молби до Народното Събрание. Тѣ имаха голѣма вѣра въ обѣщанията на покойния министър-предсѣдатель Д. Петковъ, и се надѣваха, че внесената миналата година по негово настояване законопроектъ и поставенъ на дневенъ редъ за второ четене на 9. I. т. г. ще стане законъ, който справедливо да урежда материята по пенсията. Но за нещастие на заинтересованитѣ, случиха се осждителнитѣ прѣди тази дата събития, които вълнуваха правителството и злѣ го настроиха изобщо сирямо всичкитѣ обществени организации у насъ. И ако се не лжжемъ въ прѣдположенията си, тия събития станаха причина за изоставянето на законопроекта. Тѣ дадоха поводъ на правителството да вземе изключителни мѣрки сръщу организациитѣ, като създаде закона за сдружаванията, който запрѣти по пататѣшното функциониране на професионалнитѣ организации.

Организацията на общинските и окръжните служащи, благодарение тактичността на ръководящитѣ и кръгове, които бѣха хора съ опрѣдѣлени мирогледи, тя първа даде примѣръ на законопочитание и безъ да трѣгне по пътѣтъ избранъ отъ другитѣ подобни на нея организации, подчини се на закона и не реагира по пататѣкъ сръщу мѣроприятията на правителството, както що сто-

ПОДЛИСТНИКЪ

Величието на небото.

пише АРС.
(продължение)

Това е нашата слънчевата система, или нѣкъд друга нѣкоя такава, която се е движила изъ нѣкоя негова ари терия, на примѣръ млѣчния пътъ, и въ която дѣйствуватъ сжщитѣ закони каквито великана наблюдава изъ ми роветѣ и слънцата по неговото небе, когато той отправи къмъ него телескопа си. Той вижда микроскопичната слънчева система, таквазъ, каквато виждаме ние молекулитѣ и атомитѣ. Напразно той се стареа да вникне по-дълбоко задъ своята молекула и атомитѣ, сир. слънчевата система — тѣ за него се прѣдставляватъ послѣднитѣ дѣлими частици. Напразно той се взира: той не вижда по тия атоми, които ние наричаме Земя, Марсъ, Юпитеръ и пр. нито морета, нито планини, нито брѣмчания рой отъ хора, даже и когато послѣднитѣ се намиратъ въ нѣкоя ужасна война, когато топовнитѣ устия бѣлватъ огнени гранати и всичко прѣдставлява димъ и пла-

мъкъ. Тия атоми сж частъ отъ неговото тѣло, тѣ сж се движили за подържане неговия животъ, но ето че тѣ прѣдставляватъ свѣтове, защото ний живѣемъ на тѣхъ. Неговия атомъ земята подържа човѣчество — подържа насъ. А ний съ своитѣ пъкъ микроскопи вникваме въ по дребнитѣ часици на материята, дѣто сжщо виждаме атоми. И тѣзи атоми се прѣдставятъ за насъ като послѣдния дѣлима частъ.

Ние не можемъ да вникнемъ подалечъ задъ тѣхъ. Но нѣма ли въ тѣхъ животъ, нѣма ли и тукъ сжщото систематично подразделение? — Сигурно да. Горното ни увѣрява въ туй. Ето по какъвъ начинъ ние можемъ да обобщимъ всичкитѣ понятия, като на основание възможнитѣ за насъ наблюдения имъ придадемъ една опрѣдѣлена стройностъ.

Ето какъ можемъ да разберемъ движението на нашата земя, на слънцето, на и на всичкитѣ други системи, съзвѣздия, и вселени. Всичко което се движи съдържа въ себе си животъ и въ сжщото врѣме прѣдставлява обемляща се отъ другъ животъ частъ. И какъ иначе, читателю, можете да си прѣдставите

тая видима за насъ вселена, като нѣкой хаосъ ли? като рой отъ безцѣлно движущи се мигове ли? Фламарionenъ въ нѣколко свои съчинения прокара хипотезата, какво задъ напната вселена има друга, послѣ по-друга и така пататѣкъ пространството се състои отъ безброй вселени, отдѣлени по между съ тъмни бездни. Вселени до вселени — но какви прѣдставляватъ тѣ? Нима това сж нѣкакъвъ безпорядѣкъ, до който се свършватъ пѣлитѣ на естеството? Нима може да бжде допустимо това, щото тия вселени да не прѣдставляватъ тая покорна материя, която при управлението на законитѣ подържа нашето тѣло, или общата цѣлостъ на единъ прѣдметъ, билъ той невъоодушенъ?

Пишущиятъ тѣзи редове не може да се съгласи съ Фламарionenъ, защото да се подържа мнѣнието за прѣспнатитѣ изъ пространството вселени, значи да се отнима смисъла на всичката хармония въ законитѣ, които забѣлзваме да дѣйствуватъ изъ материята. То е все едно да попаднемъ въ положението на охтичния бацилъ, който мисли, че вънка отъ обиколящиятъ го бѣлъ

дробъ нѣма животъ и хармония.

Ето, читателю, размишленията ви, когато застанете прѣдъ откритото и насипано съ безбройни звѣздици небе. Вие сте смаени съвършено отъ всичкото туй негово величие, но нека то не ви плаши да вниквате въ неговитѣ тайни въ неговата сжщностъ. Ние дѣйствително не можемъ да гледаме подалечъ отъ носа ни, когато се касае въпроса за пространството, но за да разберемъ какво прѣдставлява то, ние трѣбва да разтълкуваме законитѣ, които дѣйствуватъ. Разбирането, откриването на законитѣ (а тѣ сж вездѣсжщи) хвърля най-ярка свѣтлина върху положението на нѣщата.

И ако такава хипотезата **животъ въ животъ, атомъ въ атомъ** е законъ (въ което пишущиятъ не се съмнява), не добивате ли вече, читателю, правилна прѣдстава за това величествено небе и за смисъла на хармонията, която сжществува въ него?

КРАЙ

риха другите организации. Ние мислимъ, че това нейно поведение бѣ достатъчно доказателство за лоялността на нейните членове, които не желаятъ съ непозволеност отъ законитѣ сѣдства да изтрѣгнатъ извѣстно подобрене на своя халъ, така както сториха желѣзничаритѣ — и сполучиха. — Ръководими отъ тия начала тѣ и сега повториха своитѣ искания прѣдъ правителството и народното прѣдставителство, до които отравиха колективни молби въ смисълъ, щото „закона за пенсиитѣ на служащитѣ при изборнитѣ учрѣждения“ да бѣде внесенъ въ тая сесия на Народното Собрание, да се вотира и стане той законъ. Ще се уважи ли поне сега това тѣхно справедливо искане — незнаемъ. Но ние не губимъ надежда въ бъдещето. То е на страната на онеправданитѣ. И не се съмняваме, че, ако не днесъ, то утрѣ, ако не тази година, то до година или до друга, правителството, което да бѣде то, ще бѣде длъжно, ще бѣде заставено да удовлетвори справедливото искане на толкова хиляди обществени служители. Но колкото по скоро толкова подобръ, защото тѣхното искане е едно справедливо искане, което има и обществено значение, защото чрезъ неговото осъществяване не само ще се одобри положението на тия служащи, не само ще се извърши една справедливостъ, като се приравнятъ и тѣ съ другитѣ категории обществени служащи, но въ сѣщото време ще се създадатъ условия за качествено подигане и подобрене на самата служба въ изборнитѣ учрѣждения. Не може да се откаже, че у сегашното правителство има и желанието, и стрѣмлението, и добра воля да уреди чрезъ законъ въпроса за пенсиитѣ на тия служащи. Ето защо, погледътъ и надеждитѣ имъ сж усгрѣмени въ сегашното правителство и народно прѣдставителство и не губатъ вѣра, че въ сегашната сесия, която е последна, ще довършатъ започнатото и съ това ще ознаменуватъ своята законодателна дейностъ съ едно свято дѣло отъ голѣмо обществено значение. Дано не останатъ излъгани въ своитѣ ожидания.

М-ловъ.

ОТЗИВИ

Черковенъ споръ.

Както е извѣстно, новитѣ работи по урегулацията на града докоснаха и една частъ отъ постройкитѣ на прѣвзетата черква „св. Никола“. Стѣнитѣ, които я ограждаха се събориха, събори се и зданието което се намираше въ двора. Сега понеже, отчуждаванитѣ по тая урегулация мѣста и постройки се изплащатъ отъ градъ, съвѣтъ, появилъ се е споръ между настоятелството на черквата и митрополита, кой отъ тѣхъ да получи сумитѣ по отчуждаването. Настоятелството претендира на сумата, понеже черквата е дѣло на единъ благотворителъ, митрополита заявява своитѣ права като духовна началница. Спорътъ се е изострил до тамъ, че владиката е запрѣтилъ на свещеницитѣ да свещенодѣйствуватъ въ черквата „св. Никола“. По тоя поводъ между гражданитѣ се явява силно негудуване противъ митропо-

лита, а пъкъ работата си стои все спорна.

Ние мислимъ, че Негово Високопрѣосвѣщенство Симеонъ би трѣбало да тури край на тази разпиря, още по-вече, че нему не му липсува добра воля, когато въпросътъ се касае за единъ такъвъ случай, който става причина на недоволства.

Най добръ ще е, ако благоразумието наддѣлѣе отъ негова страна.

Снарлатина. Получихме и второ писмо по скарлатината въ с. Козлуджа, отъ което се вижда, че тая болестъ е взела вече заплашителни размѣри. Болестъта се е разпространила до тамъ, че станало нужда да се затворатъ училищата. Причинитѣ за това разпространение, както се научаваме, лежатъ у самитѣ селени, които благодарение на невѣжество то си, сж се ограничавали съ баенни и попки молитви. Окол. лѣкаръ г. Д-ръ Табаковъ е посѣтилъ селото и е взелъ строги мѣрки за спирането на болестъта.

Тая болестъ, както е извѣстно върлува и въ Варна, но желателно е и тукъ да се взематъ енергични мѣрки, за да не стигне работата до затваряне училища.

Единъ недобросѣвѣстенъ чиновникъ

Писмо отъ Ново село.

За началникъ на тукашната т. п. станция отъ година на самъ е назначенъ Д. Василевъ — бивши телеграфистъ въ Варна.

Негова милостъ още съ дожажданието си настани се да живѣе въ станционното помещене, което е тѣй тѣсно, че никой другъ сжвѣстенъ чиновникъ не би се рѣшилъ да излага сѣмейството и посетителитѣ на станцията на неприятности. Не стига, че отъ дожажданието си до сега не е купувалъ нито една клечка дърва, газъ и пр. но си е позволявалъ да се ползува и отъ конфискуванитѣ въ участъка дърва. Стаята, отрѣдена за архива, е стая и за негови вѣщи; салона — общо за станцията и другитѣ учрѣждения, е мѣсто за пране и готвение на госпозата му; стаята, опрѣдѣлена за канцелария е входна врата и на стаята му за живѣние.

Така всѣки посѣтителъ на началниковата канцелария ще има честта да бѣде посрѣщанъ или отъ госпозата на началника съ лиенъ въ ржка или отъ дѣцата му съ викъ и съ люсъ подгровени отъ умирителната прѣчка на майка си. Цѣлата градина до станцията — притежание на училището, разработена е урѣдена отъ чиновницитѣ при всички учрѣждения, Г-нъ началника е запазилъ за себѣ си, за да може да се ползува само той отъ плода на дърветата ѝ. Възползувалъ се е въ случай отъ градината, за да я прѣобърне на свой кокошарникъ, Раздавача на станцията е и неговъ слуга. Длъжността на раздавача спорѣдъ разбиранията на добрия му началникъ, се състои и въ това: да мъкне вода за пране на госпозата му и да носи вода за пиение на сѣмѣйството му отъ чешме 2 к. м. далечъ отъ селото. Най послѣ слѣдва ли за хатѣра на Г-нъ н-ка да бждатъ всѣкидневно смущавани служащитѣ отъ сжсѣднитѣ до станцията учрѣждения отъ крѣска на дѣцата и пѣснитѣ на госпозата му?

Чаблюдателъ.

Дневни новини

Умоляватъ се почитаеми-тѣ ни абонати на вѣстника да ни внесатъ абонамента.

Контрабанда въ двореца. Върховната комисия по провѣрката на материалитѣ отъ сливи и джибри, конституирана по силата на чл. 58 отъ закона за акциза на ракиитѣ, е намѣрила въ Евксиноградъ единъ необявенъ кадузъ съ джибри, въ количество около 2000 кгр., укритъ отъ Директора на Евксиноградскитѣ лозя и винарница Робертъ Пероль.

Членовѣтѣ на комисията, върни на своето назначение, съставили за случая редовенъ актъ.

Робертъ Пероль, ядосанъ за туй, че сж го заловили въ контрабанда, велегласно на улицата въ Мусалата, далъ воля на языка си и най-мръсно е изпсувалъ изъ засада членовѣтѣ на комисията, като ги е нарекалъ „мечки“ и „магарета“, а въ плюсъ заявилъ, какво че е въ състояние да изринне съ лопата всѣкиго отъ българскитѣ чиновници.

Робертъ Пероль е французинъ и има претенциитѣ на добръ възпитанъ мжжъ, при това той е на българска земя, храни се отъ двореца на българския князь, длъженъ е да се подчинява на разпоредбитѣ на българскитѣ закони.

Некъ той знае, че ако е въ двореца чиновникъ, не значи още и това, че е „неприкосновенъ“ — за нарушения и прѣстѣпления закона и него лови.

Не е чудно чиновницитѣ — членове на Върховната Комисия Г-да помощ. Акц. Началникъ Ал. Трифоновъ и Землед. Инспекторъ Еню Балтаджиевъ да пострададатъ за това, че сж добросѣвѣстно изпълнили своитѣ службени обязанности — у насъ тия работи сж възможни при тая похвата въ управлението. Но ние мислимъ, че въ интереса на Интендантството на двореца е, да даде за служеното на Робертъ Перола за извършеното му закононарушение, а членовѣтѣ на Върховната Комисия държавата да възнаградятъ за показаната имъ доблѣсть.

Ученическитѣ трапезарии. Безплатнитѣ ученически трапезарии въ града Варна се отвори на 21 того, вмѣсто на 10, както бѣхме съобщили въ единъ отъ миналитѣ броеве на нашия вѣстникъ. Отварянето съ нѣколко дена по-късно става, вслѣдствие закъсняването провѣрката относително материалното положение на ученицитѣ — питомци. Отварянето се прѣдпоставува съ водосвѣтъ, извършенъ отъ негово Благовѣнство свещеника Стефанъ Ганчевъ въ присѣствието на комитетата. Слѣдъ водосвѣта свѣщеника се обърна съ нѣколко кратки, но пълни съ значение думи, както къмъ комитетата, който, подбужданъ отъ хуманни намѣрени, полагае голѣми грижи за питомцитѣ, така и къмъ послѣднитѣ, които трѣбва да се стараятъ и оправдаятъ грижитѣ, които полага комитетата. Негово Благовѣнство отказа да приеме и поднесено отъ комитетата възнаграждение по

този случай, за което заслужава похвала.

ПОЧИНАЛЪ

Върховния вождъ на Армeнската църква и главния патриархъ (Гатохигостъ) на всичкитѣ Арменци Негово блаженство Мхгардичъ Хрисиянъ се е поминалъ въ седалището си, манастиря Ечмиадзинъ (Кавказъ)

Мъгърдичъ Хрисиянъ бѣ безкористенъ общественъ дѣецъ и неустрашимъ водачъ на паството си и съ 60 год. си народнополѣзна дѣйностъ бѣ спечелилъ симпатитѣ и почитъта на всичкитѣ арменци безъ разлика на политически и духовни убѣждения.

Прѣди половинъ вѣкъ въ пай затѣнѣнитѣ краища на Армения, той като учителъ и журналистъ бѣ изрвля вѣстителъ на възраждане то на арменския народъ, и той прѣтъ пѣтъ като патриархъ въ Цариградъ прѣди 40 години има смѣлостъ да дигне гласа си за протестъ прѣдъ В. Порта и великитѣ сили за болкитѣ на страдающия арменски народъ.

Слѣдъ връщането си отъ берлинския конгресъ, като прѣдседателъ на арменската мисия, той вече почна да проповѣдва отъ църковнитѣ амвони, че арменския народъ за подобрене положението си трѣбва да употреби по добро срдѣство отъ книжния протестъ — ето това бѣ зовѣтъ за борба, зовѣтъ за въоръжения протестъ.

Турското правителство въ желанието си да отдалечи прѣдвѣния на своя народъ пастиръ въ 1886 г. заточи го въ Ерусалимъ; ала това не го раздѣли отъ народа: въ 1892 г. въ Ечмиадзинъ събрали се делегати отъ всичкитѣ краища на свѣта избраха за главенъ патриархъ на арменската църква, негово блаженство Мъгърдичъ Хрисиянъ.

И като такъвъ той достойно служи на народа си и съумѣ да защити интереса на църквата и на нацията си

Ето защо смъртта му днесъ причинява на арменцитѣ всенароденъ трауръ и прѣдъ гроба му се подкланятъ всичкитѣ синове на опечалена Армения.

Миръ на праха му!

Главниятъ учителъ при Варненскитѣ основни училища г. Чоно Недѣлковъ си е подалъ оставката. На негово мѣсто е назначенъ г. Г. Зографовъ, дългогодишенъ учителъ, който е билъ прѣди нѣколко години учителъ въ Варна и тази година на ново дохожда тука. Г-нъ Недѣлковъ остави най добри спомени между другаритѣ си за безкористното изпълнение на длъжността си, сжщо и гражданитѣ го уважаватъ като единъ твърдъ благоразуменъ прѣдставителъ на учителството въ Варна. До колко замѣстника му г. Зографовъ ще отговори на важната длъжностъ, съ която го натоварватъ, остава да покаже бъдещето — неговитѣ дѣла. Защо именно той, като новъ, е назначенъ за главенъ учителъ е сжщо въпросъ, който интересува Варненското общество и несъмнено ще бѣде проученъ.

На основнитѣ училища отъ тази година е издадена нова програма на учебния материалъ.

Одавна учителството е заговорило да се промѣни старата програма. Въвеждането на нова, прѣ-

работена, пригодена към съвременните нужди не може да се не приеме с радост сърце от обществото, особено от учителството. Но, скръбно е, че и тоя път както много пъти е било, програмата е изработена без да се пита учителството и се натрапва преди да се изслуша тяхното мнение. Затова, нима съмнение, тя ще съдържа важни недостатъци, които инак биха се избягнали, или поне намалили. Погрешен, вреден е този начин на издаване разпоредби, още повече, когато се касае до програми на училища, които не току тъй с един път замах може да се коват и натрапват.

Новъ законопроектъ за народното просвещение се готви да се внесе още въ тази сесия на народното събрание. Сегашното правителство, като се вижда, се е запристънало всичко да реформира, особено учебното дѣло, но . . . по своему. Никой нима да откаже че трябва да се правят реформи, но и никой нима да удобри начина по който тѣ сега ставатъ. Защото, както програмата, тъй и новия законопроектъ по народното просвещение се изработватъ набързо и за това ще съдържатъ съществени недостатъци. Ние сме били въ течение на учителските борби и на техните искания. Ще следимъ до колко новите реформи съвпадатъ съ справедливостта и нуждите на доединствено условия. Следъ това ще направимъ съответната проценка.

Какъ дѣйствува тахновата халва?

Отъ двѣ години насамъ, винаги следъ ядене чувствахъ тежки болки и разстройство въ стомаха, противъ които употребихъ разни лекарства, пазихъ диета, но не можяхъ да се излекувамъ. Преди нѣколко дена случайно почнахъ, следъ яденето въмѣсто , да ямъ и помалко халва отъ тахнъ и съ радостъ усетихъ, че болките въ стомаха ми изчезнаха. Почнахъ редовно да ямъ халва и опита ми доказа, че имамъ дѣйствителна полза и сега се чувствамъ твърдѣ добре.

Не знамъ, до колко халвата отъ тахнъ може да помогне и на други страдащи отъ стомаха, но считамъ го за дългъ да обявя отъ какво намѣрихъ изцеление на болестта си като съмъ увѣренъ, но правя добрина на страдащите отъ стомаха.

Варна 21 октомври 1907 г.

Спасъ Д. Николовъ

Б. Р. Горното писанце ще се виде доста интересно та полюбопытствувахме да узнаемъ, какви вещества влизатъ въ състава на халвата отъ тахнъ и дойдохме до убеждението, че дѣйствително халвата може да бѣди полѣзна храна, защото тя се фабрикува само отъ захаръ тахнъ. Но извѣстно е на всички колко благодарна храна е захарта. Отъ друга страна тахана, като продуктъ на добръ очистенъ и износенъ опеченъ сусамъ, който съдържа 70 % най чисто и прѣсно сусамно масло и 30 % други хранителни вещества, та не щѣ съмнение че, халвата има дѣйствително свойствата да поддържа въ добро дѣйствие стомаха

Въ миналия брой на вѣстникътъ ни, бѣхме помѣстели едно аитрефиле относително доброволното отда-

ване на предприемачъ боядисването на тукашната мъжка гимназия. Поводъ на това, въ редакцията ни се получи едно писмо, което по немание на мѣсто въ този брой, отлагаме го за въ идущи брой.

СКРЪБНО ИЗВѢСТИЕ

Въ дълбока тъга извѣстиваме на всички познати и приятели, че незабравимия нашъ съжителъ и прѣдсѣдателъ на читалището ни „Антимъ I.

Димитръ Ангеловъ
(Учителъ)

се помина на 15 тога на 47 годишна възраст, като остави въ неутешима скръбъ семейството си, насъ и всички приятели.

Богъ да прости покойникъ, който съ своята дълго-годишна учителска и обществена дѣятелностъ бѣ спечелилъ симпатитъ на всички ни.

Вѣчна му памѣтъ.

с. Русларъ, 20 октомври 1907 г.
Отъ членовете на читалището
Антимъ I.

Явна благодарностъ.

Подписаний, Георги Николовъ, за приятенъ дългъ считамъ да искажа дълбоката си благодарностъ Г-ну Никола Кавачеву — медицински фелдшеръ при мѣстното градско общинско угравление, който съ умѣлото си масажирание (разтриване) ме излѣкува отъ болѣстъ „Ischas“ отъ която страдахъ и едвамъ пристъпвахъ съ дѣтния си кракъ.

Прочее, смѣя да го препорѣчамъ на почитаемитъ си съграждани, които не пощастие страдатъ отъ болѣсти за които се изискватъ масажи.

Варна, 25 октомври 1907 г.

Георги Николовъ

Явна благодарностъ.

Подписаната Радна Карпачева отъ гр. Варна, отъ свое име и отъ името на петътихъ ми малолѣтни дѣтца, изказвамъ благодарностъ на **Америн. Усигурително д-во „Ню-Йоркъ“**, при което бѣ застрахованъ покойникъ ми съпругъ **Никола Карпачевъ**, за гдѣто въ единъ най късъ срокъ ми изплати чрезъ прѣдставителя си въ града ни г-ъ **Владимиръ Лазаровъ**, не само усигурената сума отъ 10,000 лева но и всички внесени прѣмий до денътъ на смъртъта.

Варна 20 ноември 1907 г.

Радна Карпачева.

ДАВА СЕ

подъ наемъ една хубава мебелирана стая за единъ човѣкъ, до Дѣвич. гимназии. Споразумение въ редакцията.

Въ мазаинътъ на Бр. Герчевъ пристигнаха първокачествени **руско-американски гадохки**, **съ износни цѣни**.

ОБЯВЛЕНИЕ

Съобщаваме на г. г. клиентитъ си, че вече плетачната ми фабрика „Тимофеевъ“ е примѣстена въ същата улица „Панагюрска“, срещу сиротопиталището, дѣто ще намѣрите **МОДЕРНИ СЕЗОННИ** чорапи, трика, фанели, гащи и пр.

Съ почитание:

Ан. Ив. Николова.

Рѣшение

№

гр. Варна, 1907 год. Октомври 30 день

Въ името на Негово Царско Височество ФЕРДИНАНДЪ I Князь Вългарский

Варненский Окр. Сждъ по търговското отдѣление, въ публично съдебно заседание, на 29-й Октомври прѣзъ хилядо деветстотинъ и седма година въ съставъ на: П. Прѣдсѣдателъ Г. Деневъ, членове: Ст. Ахтаровъ и С. К. Г. Богоевъ при под. Секретаря Г. Стойковъ и въ присѣдствіето на Зам. Прокурора, Д-ръ И. Мутафовъ, слуша доложената отъ П. Прѣдсѣдателя Г. Деневъ молба на Сава Бургуджиевъ, А. С. Бургуджиевъ и Николай Златевъ, членове на събир. Дружество Сава В. Бургуджиевъ и С-ие, съ която молятъ да имъ се даде отсрочка отъ шестъ мѣсеца, съгласно чл. 791 отъ т. законъ.

Въ съдебното заседание присѣдствуваха: Антоанъ Бургуджиевъ и Николай Златевъ.

Обстоятелствата на дѣлото сж:

Съ молба отъ 27-й т. м. Сава В. Бургуджиевъ, Антоанъ С. Бургуджиевъ и Николай Златевъ, съставляюща събирателното дружество Сава В. Бургуджиевъ и С-ие, като излагатъ, че по причина на общата финансова криза и неурожая по причина тази годишната суша, тѣ сж се намѣрили въ невъзможностъ да посрѣщнатъ търговскитъ си платки, молили сж сжда да имъ даде отсрочка отъ шестъ мѣсеца възъ основа на чл. 791 отъ търгов. законъ. За разрѣшение на тази молба сждѣтъ, като изслуша обясненията на молителитъ и заключението на зам. прокурора взема въ съображение:

1) Че просителитъ не основаватъ съвакупността на условията прѣдписани отъ чл. 783 на търгов. законъ, защото не прѣдставляватъ дневника какъвто търговски законъ си задължава да водятъ и не прѣдставляватъ извинителни причини, за гдѣто сж допустнали да имъ се протестира даватъ полици на стойностъ 4676 лева; вслѣдствие на горѣизложеното сждѣтъ намира, че молбата имъ за отсрочка е неоснователна.

2) Отъ друга страна сждѣтъ, като има прѣдъ видъ, че събир. Дружество Сава В. Бургуджиевъ С-ие е сирѣло вече платкитъ си по търговскитъ си задължения, обстоятелство, което се установи отъ протестиранитъ деветъ полици на стойностъ 4676 л., че този фактъ съгласно чл. 3 и, 649 и 808 отъ търгов. законъ дава основание на Сжда да прогласи въ несъстоятелностъ, както събирател. Дружество, така и членоветъ му, на тѣзи основания и чл. чл. 649, 651, 655, 658, 661, 791 ал. послѣдния отъ този законъ.

Рѣши:

1) Обявява въ несъстоятелностъ Събирател. дружество Сава В. Бургуджиевъ и С-ие съ сѣдалище въ гр. Варна. 2) Сжсвѣрѣменно обявява въ несъстоятелностъ и солидарно отговорнитъ му членове: Сава Бургуджиевъ, Антоанъ С. Бургуджиевъ и Николай Златевъ, първия отъ гр. Дръново, втория отъ гр. Дръново а живущи въ гр. Варна, третия отъ гр. Шуменъ и живущъ тоже въ гр. Варна. 3) За дѣловодителъ, който да надзирава дѣлата и управлението на несъстоятелността назначава подпрѣдсѣдателя Г. Деневъ, а за врѣмененъ синдикъ Варненския адвокатъ Ст. Е. Русевъ. 4) Заповѣдва запечатването имотитъ на дружеството и частно имотитъ на дружественитъ членове. 5) Опрѣдѣля деня 12 Ноември т. г. часътъ въ 10 прѣди обѣдъ да се събератъ кредиторитъ въ залата на търговското отдѣление при Сжда, кждето да се събератъ кредиторитъ и съвѣтватъ върху окончателното назначение на синдикъ. 6) Опрѣдѣля деня 26 Ноември т. г., до когато кредиторитъ сж длъжни да прѣдставатъ вземанията си въ сждилището. 7) Опрѣдѣля деня 10 Декември, въ който ще се пристъпи къмъ провѣрка на вземанията въ сждилището. 8) Заповѣдва на несъстоятелнитъ въ три дневенъ срокъ отъ днесъ да прѣдставятъ една равномѣтка съобразно съ чл. 653 отъ тър. законъ и да прѣдставятъ въ сжда търговски книги. 9) Опрѣдѣля врѣменна дата за спиране платкитъ 16 Октомври 1907 год. Настоящото рѣшение подлѣжи на оутѣжване по отзивенъ и въззивенъ редъ прѣдъ Русенския Апелативенъ сждъ, въ осмо дневенъ срокъ, считанъ отъ запечатването му на вратата на сжда.

На първообразното подписаний П. Прѣдсѣдателъ Г. Деневъ и членове: С. Ахтаревъ и С. К. Г. Богоевъ.

Вѣрно съ оригинала.

П. Прѣдсѣдателъ: Г. Деневъ

П. Секретаръ: Г. Стойковъ.

КУПУВАМЪ АКЦИИ ОТЪ РАЗНИ ДРУЖЕСТВА

тукъ и отъ провинцията.

Споразумение, Редакцията „Свободенъ Гласъ“.

Печат. на Д. Тодоровъ и С-ие, — Варна